

KAMU

YÖNETİMİNDE

REFORM (!)

REFORM MU?

SORUN MU?

TÜRKİYE KAMU-SEN
ARAŞTIRMA GELİŞTİRME MERKEZİ

KAMU YÖNETİMİNDE REFORM REFORM MU SORUN MU?

Ülkemizde, kamu yönetimi alanında bir takım çarpıklıklar olduğu bir gerçektir. Bu çarpıklıklar da kamusal hayatın hantal bir yapıya bürünmesine ve kamu hizmetlerinin aksamasına yol açmaktadır. Son zamanlarda, dünyada gelişen teknoloji ile beraberinde değişen yönetim anlayışı; Türkiye’de de kamu yönetimini düzenleyen kanunların, günün gerekliliklerine uygun hale getirilmesi ihtiyacını doğurmuştur.

Daha kaliteli hizmeti, daha hızlı ve ekonomik olarak, toplumun beklentilerine cevap verebilecek şekilde sağlamayı amaçlayan hükümetler; kamu yönetimini düzenleyen kanunları değiştirmeden önce, sorunların temel nedenlerini ve kaynaklarını araştırmalı, gerçek sorunları tespit ettikten sonra, kamu hizmetlerinin sağlanmasında engel teşkil eden unsurları ortadan kaldıracak düzenlemeleri yapmalıdırlar.

Kamu yönetimini düzenleyen kanunlar, ülkelerin idari yapılarının da temelini teşkil ettiklerinden; toplumun siyasi, ekonomik, kültürel ve sosyal ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikleri içlerinde barındırmalıdırlar. Bunun yanında kanunların iyi ve kapsamlı olması kadar, kanunları uygulayan erkinde bu kanunları uygulama yetenek ve azminde olması gereklidir. Kanunları uygulayanlar, güçlerini kendi kültürel, sosyal, ekonomik ve siyasi amaçları doğrultusunda kullanabilirler. Bunun içindir ki; dünyanın her ülkesinde, hayatın farklı yönlerini farklı kanunlar düzenlemektedir. Her hangi bir ülkede, iyi sonuçlar veren bir kanundan, aynı sonucun bir başka ülkede alınacağı fikri savunulamaz. Kanunlar hazırlanırken toplumun yapısının ve ülkenin genel şartlarının göz önünde bulundurulması bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır.

20. yüzyıl boyunca milliyetçilik hareketleriyle uluslaşma ve milli devlet oluşturma konusundaki öncülüğünü sürdürmüş bulunan Batı, şimdi tam tersine bir kırılma ile *‘milli devletler dönemi bitti, başta ekonomik olmak üzere sosyal, kültürel, siyasal ve hukuksal bakımlardan küresel sisteme entegre olmak, milli egemenliği uluslar arası ve uluslar üstü kurum ve kuruluşlarla paylaşmak, ayakta kalmanın zorunlu ön koşuludur’* biçimindeki tezler ile tüm dünyayı değiştirme ve dönüştürme gayreti içindedir.

ABD, 21. yüzyılda kendisine küresel ölçekte veya bölgesel düzeyde Avrupa Birliği, Japonya, Çin, Hindistan gibi rakip olabilecek tüm güç unsurlarını engellemeye yönelik özel bir politika takip etmekte ve *‘dünyanın tek kutuplu olarak kendisi tarafından yönetilmesini’* istemektedir.

Avrupa ise ABD ile başa çıkabilmek için kendi üyeleri ve üye olacak ülkelerdeki milli yapıları, başta milli devlet sistemi olmak üzere milli kimliklerini parçalamak, bu yolla milli kimlikleri eriterek, oluşturmak istediği *‘Avrupa Birleşik Devletleri/‘süper federal devlet’* için ortak bir zemin olarak *‘Avrupa kimliği’* ne varmayı hedeflemektedir.

Küreselleşme adı altında bu değişim ve dönüşüm süreci yaşanırken, özellikle uluslar arası kuruluşların yaygınlık ve etkinlik kazanması ile birlikte, bu kuruluşların ekonomik, toplumsal ve siyasal alanlarda milli devletlerin egemenlik alanlarını kemirmekte oldukları göze çarpmaktadır. Milli devletin zayıflatılmasına bağlı diğer bir

önemli sonuç ise, bir ülkedeki yerel yönetimleri merkezi yönetime karşı daha güçlü kılabilecek olan *yerelleşmeye* yönelik adımların da artmasıdır.

Bu anlamda, bir yandan yerelleşme talepleri yükselmekte, yerel otoritelere yetki devri öngörülerek milli devlet alttan yukarıya doğru bir aşınmaya uğratılmakta, yerel/ölmüş kültürlerin milli kültüre alternatif olarak diriltilmesi ve etnik ayrışmanın derinleştirilerek farklılaşmanın sağlanmasına çalışılmakta, diğer yandan da, milli devletler, uluslararası sermayenin önündeki engel olarak algılanmakta ve uluslar ötesi yeni aktörler ve bölgeselleşme eğilimleri nedeniyle de milli devlet yetkilerinin uluslararası kurum ve kuruluşlarla paylaşılması yoluyla- üstten bir baskıya maruz kalmakta-yukarıdan aşağıya doğru bir aşınmaya uğratılmak istenmektedir.

Ülkemiz de; 80'li yıllarda başlayan, özellikle 1989'da gerçekleşen SSCB'nin çöküşü ile dünyanın içine sürüklendiği yeni dönemde, gerek yapısal gerek zihinsel anlamda hayati nitelikte sonuçları olacak ciddi bir değişim ve dönüşümü yaşamaktadır.

Bu anlamda bizdeki belli çevreler ve özellikle Avrupalı politikacılar devleti küçültmenin üstünde çok durmaktadırlar. Bunun gibi, doktrinde de milli devletlerin tarihteki yerlerini aldıkları ileri sürülmektedir. Fakat bu mit'ler, analiz sonuçlarına uymamaktadır. Daha kötüsü bu görüş, uluslararası sistemde güç dağılımını gizlemekte ve küreselleşme ile gelen anti-sosyal politikaları meşrulaştırmaktadır.

Türkiye'de uygulanmak istenen Kamu Yönetimi Reformu, Avrupa Birliği çerçevesinde üzerinde önemle durulan konulardan biridir. Kopenhag Kriterleri'nin siyasi ve ekonomik ölçütleri, ***“Topluluk Mevzuatının Benimsenmesi ve AB Müktesebatına Uyum”*** olarak anılan idari kriter grubu ile anımlanmaktadır. Özellikle siyasi kriterlerin çok ön plana çıkması ve idari kriterin teknik bir ***“Mevzuat”*** uyumu olarak anlaşılması, bu kriter grubunun devlet örgütlenmesi bakımından ne tür sonuçlar doğuracağı konusu üzerinde durulmasını neredeyse engellemiş durumdadır. Dolayısıyla ***bu kanun taslağı***, ülkemiz gerçekleri ve gerekleri göz önünde bulundurulmadan, sadece ***AB müktesebatına uyum çerçevesinde hazırlanmış, globalleşmenin dayatması olan yerelleşme ve kamu hizmetlerinin GATS anlaşması gereğince uluslar arası sermayeye ve özel teşebbüslere açılması için hazırlanmış izlenimi uyandırmaktadır.*** Çünkü Tasarının amacı, ***‘...Türkiye'nin AB'ye tam üyelik hedefi doğrultusunda...küreselleşme sürecinin de bir parçası olarak görülebilecek olan bölgesel entegrasyon çabası, piyasa ve demokratik değerler üzerine kurulu bir birliktelik ve yönetim anlayışını yansıtmaktadır. ...AB'ye tam üyelik sürecinde, yönetim yapımızın çağdaş standartlara kavuşturulması bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır.*** şeklinde ifadeler ile yer verilen Genel Gerekçe kısmında, küreselleşme sürecinin ortaya çıkardığı yeni döneme ve düzene uyma ve Avrupa Birliği'ne uyum olarak belirtilmiştir. Tasarının doğuracağı ***sonuç*** ise; ***milli devletin tasfiyesi, yerelleşme ve devletin kamu yararını ön plana çıkaran hizmet anlayışından, kar elde etmeyi öne çıkaran şirket anlayışına dönüşümü olacaktır.***

Bu nedenle siyasi belirsizliğin hakim olduğu bir coğrafyada iç ve dış düşmanlar tarafından sürekli tehdit edilen Türkiye'de kanunlar değiştirilmeden önce derinlemesine incelenmeli, toplumsal, ekonomik, siyasi ve uluslar arası alanda yaratabileceği olumsuzluklar mutlaka değerlendirilmelidir.

Türkiye'nin idari yapılanmasını değiştirebilecek ve yüz binlerce şehit vererek kazandığımız milli egemenliğimizi etkileyecek kadar kapsamlı ve önemli olarak gördüğümüz Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı hazırlanırken, kamu hizmetlerini aksatan gerçek nedenlerin ve ülkemizin içinde bulunduğu şartların yeterince araştırılmadığı kanısındayız. Tasarının kanunlaşması durumunda siyasi ve idari alanlarda bir çok sorunlarla karşılaşılabilceği ve tasarıda tanınan geniş yetki, hak ve kaynakların ard niyetli gurupların elinde, ülkemizin milli birlik ve beraberliğinin, devletimizin bölünmez bütünlüğünün, küreselleşme ve **AB müktesebatına uyum uğruna tehlikeye gireceği** endişesini taşımaktayız.

Bu bağlamda; Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı'nın 11.maddesinde belirtilen **“Kamu hizmetlerinin daha etkili ve verimli olarak yerine getirilmesi amacıyla...özel sektöre ve alanında uzmanlaşmış sivil toplum örgütlerine bu hizmetlerin yürütülmesiyle ilgili yetki verilmesi..”** kamu hizmeti anlayışıyla hiçbir şekilde bağdaşmamaktadır. Bu durumda kamu hizmeti ve kamu yararı kavramlarının tamamen ortadan kaldırılması ve özelleştirilen hizmetler neticesinde yalnızca kar amacı güdülmesi sonucunda, hizmet anlayışı yerini kar anlayışına bırakacaktır. Tasarının 11. maddesi ile devletin asli ve sürekli görevleri de dahil olmak üzere tüm kamu hizmetlerinin özelleştirilmesine imkan tanınmakla birlikte, bu uygulamanın şimdilik mümkün görülmediği anlaşılmaktadır. Bunun için de devletin asli ve sürekli görevlerinin olabildiğince daraltılarak yeniden belirlenmesi, geri kalan hizmetlerin özelleştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu madde ile beklenen süreç, herhalde devletin asli ve sürekli görevlerinin de ileride özelleştirilebilmesi olmalıdır. Oysa **anayasanın 128. maddesinin 1. paragrafında “...kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülmesi...”** hükme bağlanmıştır. İçerik ve öz itibarı ile bu madde anayasaya aykırı bir hüküm olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca; devletin asli ve sürekli işlerinde memur statüsünde çalışanların sayısının mevcut memur ve sözleşmeli sayısının üçte birine indirilmesi (yaklaşık 700 bin memur), özelleştirme süreci içerisinde sözleşmeli ve işçi statüsünde olan kamu çalışanlarının özel sektöre devri düşünülmektedir. Kamu personeli açısından AB öncelikleri, performansa dayalı ödeme, profesyonelliğe verilen önemin artması, kamu hizmetlerinde müşteri-satıcı anlayışının yerleşmesi, rekabet ve diğer pazar ekonomisi unsurlarının uygulanması, kamu çalışanlarının sayısının azaltılması gibi sonuçlar getirmektedir.

Bu gelişmeler; Türkiye açısından örnek alınacak gelişmeler olarak kabul edilemez. Türkiye’de yıllardır tartışılan işçi memur ayırımı ve yapılması sürekli gündemde olan personel reformunun sağlıklı bir sonuca ulaşması için, sözleşme hukuku içinde çalışan işçilerin sosyal güvencelere ve iş güvencesine sahip olmaları gerektiği anlayışıyla, statü hukuku içinde çalışan **memurların “hizmetkar”** değil **“çalışan”** olarak **gerçek sendikal hak ve özgürlüklere sahip olmaları anlayışının birlikte yerleşmesi** sağlanmalıdır.

Ancak kamu yönetimi reformu kapsamında öngörülen yeni kamu personel rejimi, çalışanların hak ve özgürlükler açısından en yüksek ortak paydada eşitlenmesini değil, tam tersine memurların istihdam güvencesinin ve sosyal kazanımlarının zayıflatıldığı, işçilerin ise esnek çalışma biçimleri içinde sendikasızlaştığı en düşük ortak paydada eşitlenmesini öngörmektedir.

46. maddedeki “**Hükümetin görevi sona erdiğinde müsteşarlar ile başkanlık ve genel müdürlük şeklinde kurulan bağlı ve ilgili kuruluşlarda başkan veya genel müdürlerin görevi kendiliğinden sona ermiş sayılır...**” hükmü, üst düzey yöneticileri için liyakat ilkesini tümüyle ortadan kaldıran ve siyasal kayırmacılığı yasallaştıran bir özellik arz etmektedir. Bu uygulama, üst düzey yöneticilerin **devlet memuru** olmak yerine **hükümet memuru** olma dönemini başlatacaktır. Özellikle Türkiye’de son on yılda hükümetlerin iktidarda sürelerinin ne kadar kısa olduğu göz önüne alındığında bu siyasal kayırmacılığın yaratacağı kargaşanın boyutları daha da iyi anlaşılacaktır. Aynı siyasal kayırmacılık özellikle yerel yönetimlerde birer yıllık sözleşmelerle istihdam edilecek sözleşmeli personel için de geçerli olacaktır.

Ayrıca tasarıda bazı bakanlıkların taşra teşkilatının kaldırılacağı belirtilmektedir. Taşra teşkilatı olmadan, bakanlıkların yapması gereken hizmetleri bir tarafa, tasarıda belirtilen koordinasyon ve denetim görevlerini nasıl yerine getirecekleri açık değildir. Aynı hizmetin bir kısmının belediyelere bir kısmının il özel idarelerine devredilmesi, anayasamızın amir hükmü olan idarenin bütünlüğü ilkesine aykırı bir durumdur. Görev sınırları ve alanları belli ve oluşumları farklı olan iki mahalli idare birimi arasında görevlerin bu şekilde, hiçbir ilkeye bağlı olmadan ayrılması tutarsızlıktır.

Taşra teşkilatları kaldırılan bakanlıkların bünyesinde bulunan kamu görevlilerinin yerel idarelere devredilmesi ise bir çok sorunun büyüyerek, kronikleşmesine yol açacaktır. Bugün bazı yerel yönetimlerde işçiler gibi memurlar da aylarca ücret alamamaktadır. Merkezi yönetimin görevlerinin yerel yönetimlere devrine eşlik edecek olan kaynak devri, merkezi yönetimdeki yüksek borç, faiz ve ana para ödemelerine bağlı, kaynak sorununu yerel yönetimlere devretmek anlamına gelmektedir. Bu açıdan il özel idareleri ve belediyelere devredilecek olan bir milyonun üstündeki kamu çalışanı, kaynak sorunu ile birlikte devredilecekler ve ücret ve maaşını alamayan kamu çalışan sayısı, azalmak yerine artacaktır.

Kaynak sorunu, işten çıkarmalar, ücretlerde ve çalışma koşullarında gerileme ile esnekleşme yönünde ağır bir baskı oluşturulmasının da zeminini hazırlayacağı gibi kamu personel rejiminin **bütünlüğünü** parçalayacak bir uygulama olacaktır.

Sözleşmelilik, esnekleşme ve kayırmacılığın bütünleyicisi sendikasılaşmadır.

Taşra teşkilatları kaldırılan bakanlıkların sağladığı kamu hizmetlerinin, tamamen özelleştirmeye açılması da ayrı bir sorun teşkil etmektedir. Özellikle; sağlık hizmetlerini tamamen mahalli idarelere devretmeyi düşünen, Sağlık Bakanlığı’nın taşra teşkilatı kurmasını yasaklayan ve Sağlık Bakanlığı’nı Ankara’da hiçbir etkinliği olmayan göstermelik bir kurum haline getirecek olan bu tasarı, anayasaya, yönetim bilimine ve yönetim anlayışına terstir. **Anayasanın 41. maddesi “...devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ve uygulamasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar”** demektedir. **56. maddesi “...devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak, insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler...”** demektedir. Anayasanın 41. maddesi açıkça annenin ve

çocukların korunması için devletin teşkilat kurmasını ve gerekli tedbirleri almasını hükme bağlamaktadır. 56. madde ise devlete sağlık kuruluşlarının tek elden planlanması görevini vermektedir. Görülüyor ki; tasarı anayasanın sağlıkla ilgili bu iki maddesine de aykırıdır. Anayasanın verdiği görevi yapmamak veya bundan kaçmak yönetim anlayışıyla uyuşmamaktadır. Taşra teşkilatı kaldırılacak ve sadece merkez teşkilatından ibaret kalacak olan Sağlık Bakanlığı'nın kamu adına denetim fonksiyonunu bile yerine getirmesi mümkün değildir. Bunun yanında yerel yönetimlere devredilecek olan sağlık hizmetlerinin, tamamen özelleştirilmesi de beklenen sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Taslakla ortaya çıkan sonuç devletin hiçbir şekilde sağlık hizmeti vermeyeceği yönündedir. Halkın sağlığını önemsemeyen ve sağlığı piyasada alınıp satılan bir meta olarak gören bu zihniyetin başka amaçları yok ise sağlığı ve sağlık hizmetlerini en azından hiç bilmedikleri ortaya çıkmaktadır. Tüm dünya ülkelerinde temel sağlık hizmetleri kamu görevi olarak kabul edilmekte ve ücretsiz olarak verilmektedir. Tedavi edici sağlık hizmetlerini düzenlemek, kontrol etmek, gerektiğinde müdahale etmek ise hem bilimsel anlamda hem de pratikte bir kamu görevi olarak kabul edilmekte ve tüm Avrupa ülkeleri tedavi hizmeti vermeye devam etmektedir. Sağlık ekonomisi açısından sosyal mala daha yakın özellik taşıyan sağlık hizmetlerinde kamunun bulunması bir çok açıdan bilimsel zorunluluktur. Erdemli istekleri karşılamak, tekelleşmeyi önlemek, arz talep dengesinin gerçekleşmesinde yaşanan sıkıntılar gibi nedenler sağlık ekonomisi açısından devletin sağlık sektöründe olmasını zorunlu kılmaktadır.

Hizmetlerin yürütülmesini de etkileyecek olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı'nın 10.maddesinde ise "***Mahalli idarelere yetki, görev ve sorumluluklarıyla orantılı gelir kaynakları sağlanır. Mahalli idarelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilatından pay ayrılır.***" denilmektedir. Maddeden, mahalli idarelere ayrılacak kaynağın, idarelerin hizmet vermesi gereken vatandaş sayısına, nüfus durumuna, hizmetin niteliğine ve mahalli idarelerin büyüklüklerine bakılmaksızın, sadece ***subjektif kriterlere*** dayanılarak belirleneceği anlaşılmaktadır. Bu durumda hükümete yakın olan mahalli idarelerin, daha çok gelir kaynağı elde edeceği, aksi durumlarda ise gelir kaynaklarının kesileceği sonucu çıkmaktadır.

Kamu yönetimi özel sektörden iki önemli noktadan ayrılır:

- Kamu yararını ön plana çıkaran kamu politikası ve teşkilatlanması açısından,
- Bürokratik yapılanmayı ön plana çıkaran devlet kültürü açısından,

Kamu yararının ön planda olduğu zaman, tasarının 46. maddesinde konu edilen performans ölçümü için gerekli olan, kamu kurumlarının hedeflerini net bir şekilde tanımlayamazsınız. Çünkü ***kamu hizmeti ve yararı, karlılık ve maliyet analizleriyle ölçülemez.*** Kaldı ki kamu kurumlarının performans değerlendirme sonuçları da güvenilir olmayabilir. Çünkü kamu yöneticilerinin politik davranışları ve statüleriyle ilgili olarak, gelecek kaygıları, verdikleri kararları, özellikle idari kararları etkiler. Bu durumda performans ölçüm kriterlerinin objektif olarak belirlenmesi ve ölçülmesi imkanı da doğal olarak ortadan kalkar.

Tasarının 8.maddesinde ise, mahalli idarelerin “...her türlü görev, yetki ve sorumluluklar ile hizmetler...” şeklinde ifade edilen görev tanımı muğlak ve değişik yorumlara sebep olabilecek bir ifadedir. Halbuki mahalli idarelerin görevlerini açık ve belirli bir şekilde ifade etmek gerekir. Bu belirsizliğin ardından *gelecek olan süreç, devletin* asli ve sürekli görevlerinin de yerel yönetimlere bırakılarak *federalleşmesidir*. Diğer taraftan maddenin 2. paragrafında mahalli idarelerin hizmetlerini “...*kendi stratejilerine göre...*” yürütecekleri ifade edilmektedir. Buradaki mahalli idarelerin “*kendi stratejileri*” deyimini her türlü yoruma açık bir görev tanımıdır. Mahalli idarelerin,devletin stratejilerinin dışında bir strateji gütmesi *devletin bütünlüğü ve üniter yapısı ilkesiyle* açıkça çelişmektedir. Bu maddenin uygulanma aşamasında ise; her idarenin farklı şekilde hizmet vermesi, kendi strateji ve çıkarlarını, devletin ve milletin çıkarlarının üstünde tutabilmesi endişesi yaratmaktadır.

Görünen o ki; *tasarı ile* Kurtuluş Savaşı ile bağımsızlığını kazanan ve milli devlet olarak kendisini kabul ettiren Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin, *küreselleşmenin sunduğu ekonomik avantajlardan yararlanması ve Avrupa Birliği’ne aday olması neden gösterilerek, bu yapısını değiştirmesi ve öngörülen sisteme uygun şekle dönüştürmesi düşünülmektedir.*

Öncelikle belirtilmelidir ki, milli egemenliğin ve millet gücünün bir sonucu olarak doğan yeni Türk Devleti’nin kurulmasında, Türk İstiklal Savaşı gibi bir mücadele, 20. yüzyılda bağımsızlık mücadelesi veren hiçbir ülkede görülmemiştir.

Türkiye, konjoktürel nedenlerden dolayı ortaya çıkmış, her hangi bir milli devlet değildir. Aksine, uluslararası sistemi oluşturan hakim medeniyet ile yüzyıllar boyunca süregelen çok yoğun bir hesaplaşma sürecinin oluşturduğu bir tarihi mirasın eseridir. Bu tarihi mirasın kaynağı olan Osmanlı Devleti’nin, Avrupa karşısında doğrudan hakimiyet kurmuş yegane medeniyet havzasının siyasi yapılanması olduğu unutulmamalıdır. Yine belirtmek gerekir ki, Türkiye; Batı medeniyeti ile girdiği cephe ilişkisini önce Islahat sonra Tanzimat hareketleriyle kaybettikten sonra, bu medeniyete iltihak etme iradesi gösteren siyasi elitin elinde, siyasi sistemin dayandığı kimlik, kültür ve kurumlar açısından tam bir tarihi kırılma ve yeniden yüzleşme süreci yaşayan tek devlettir.

Türkiye, aynı zamanda çekirdeğini oluşturduğu bir imparatorluk bakiyesine sahip olan bir ülkedir. Bu nedenle, tarihinde; farklı değerler, kültürler, kimlikler ve bunları birlikte barış içerisinde barındırmış, tarihsel süreç içinde değişik kültürlerin, geleneklerin ve medeniyetlerin buluşma ve birbirini tanıma noktası olmuştur.

Bu noktada küreselleşme sürecinde, ulusal yapıların parçalanması için etnik kimlikçilik, cemaatçılık, kültürel farklılık gibi alt kimlikleri kaşıyan politikaların kasıtlı olarak geliştirilmekte olduğu unutulmamalıdır. Bu sürecin nihai hedefi Türkiye gibi milli toplum ve devlet yapılanmalarının dağıtılmasıdır. Günümüz koşullarında Türkiye’nin en büyük sorunu bu parçalanma durumudur.

Bu anlamda, küreselleşme ve AB süreci, birleştirme ve bütünleştirme yönünde ilerleyen uyumlu veya çatışmasız bir süreç olmayıp, parçalayıcı ve yıkıcı nitelikleri bünyesinde barındıran, yani kabileleşme ve küreselleşme - parçalanma ve bütünleşme-biçiminde çelişkili bir süreçtir. Aynı süreçte, benzerliğin – aynılık ile farklılık – diyalektik birliği söz konusu olmakta, milli kimlik, milli kültür aşınırken; yerel, etnik ve dinsel kimlikler öne çıkabilmektedir.

Yine günümüzde dünyanın içinde bulunduğu durum, eş zamanlı olarak yerelleşme, bölgeselleşme ve küreselleşme süreçlerini de içermekte, güçlü yerelleşme ve ayrışma eğilimleri, küreselleşmenin önünü açan bir ufalanmayı ve korumasızlığı ifade etmektedir.

Küreselleşme sürecini, bütün ülkelere ve insanlara refah ve mutluluk getiren, dünya ölçeğinde her ülkeye, millet, sınıf ve tabakaya yararlar sağlayan bir süreç olarak görmek yanıltıcıdır. Çünkü aynı sürecin milli egemenlik ve bağımsızlığı tehdit ettiği, milli devletleri yok ettiği, gelişmiş ülkelerin, azgelişmiş ülkeleri sömürmek için kullandığı bir araç olduğu, bu süreçten özellikle gelişmiş ülkelerin yararlandığı, yaşanan gerçekler olmuştur.

Küreselleşme sürecinin doğurduğu parçalanma ve ufalanmaların ürünü olarak etnik, ırkçı hareketler, görmezden gelinemeyeceği gibi, bu etnik ırkçılığın hangi noktaya kadar gelişeceğini görmemek de basiretsizlik olacaktır.

Kısaca, milli devletlerin; bilinçli bir proje kapsamında uluslar ötesi yeni aktörler ve bölgeselleşme eğilimleri nedeniyle üstten bir baskıya maruz kalırken, etnik akımlar ve yerel kültürler tarafından da alttan sıkıştırılmakta olduğu bilinmelidir.

Bu noktada söylenebilecek söz şudur: milli devlet ve milli egemenliğin sona erdiği iddiaları, çağdaş kapitalizmin küresel iddialarının bir parçasıdır. Küreselleşme, Amerikan kapitalizminin yeni adıdır ve tarihinde ilk defa dünyanın en ücra köşelerine kadar ulaşmış ve küresel bir sistem olduğu görüntüsünü vermiştir. Bu gün kapitalizmin nihayet milli bağları kırdığı, milli sınırları aşır, köksüz ve kimliksiz hale geldiği bir süreci yaşadığı görülmektedir. Bu süreç, zengin ve fakir ülkelerin dünya ekonomisi içinde entegrasyonu ile zengin ülkelerde eşitsizliğin, fakir ülkelerde ise daha da kötüye gidişin habercisi olmuştur.

Yine küreselleşme denilen sürecin milli devletleri değil, bazı milli devletlerin hâkimiyet sahası lehine, diğerlerinin varlığını tehdit eden bir eğilimi güçlendirdiği ortadadır. Bilinmelidir ki, küresel sürecin belli başlı aktörleri, kendi milli devlet yapılarından vazgeçmeden, diğer toplumların bu yapılarını olumsuz etkileyecek bir yaklaşımı, uluslararası ilişkiler sisteminin aracı olacak bir şekilde kullanmaktadırlar.

Günümüzde devletin fonksiyonlarında önemli değişiklikler olduğu doğrudur. Bu anlamda; milli egemenlik, milli devletlerin birlik ve bütünlüklerini koruma ve devam ettirme, milliyetçiliklerini yaşatma ve kurumsal yapılarındaki problemlerin çözüme kavuşturulması önemli gündem maddeleri haline gelmiştir. Ancak şimdiye kadar ne millet ne de millet ile devlet arasındaki ilişki sadece ekonomik alana indirgenmemiştir. Halbuki millet, tanımı gereği aynı zamanda ekonomik, dil, vatan/toprak ve ideolojik, sembolik, geleneksel bağların korunduğu bir birliktir.

Unutulmamalıdır ki, Türkiye Cumhuriyeti gerek kuruluş felsefesi ve mayası, gerekse başlangıçtan beri anayasal ilkelere yansıyan yapısı itibarıyla; **'tek millet, tek ülke, tek bayrak, tek dil üzerine kurulu üniter yapıda bir milli devlettir'**. Buradaki 'tek millet' ise elbette ki hiç bir şüpheye yer bırakmayacak nitelikte ve kesin olarak, **'Türk Milleti'**dir.

Bu yapı ve özellik, Anadolu'yu; Ermenistan, Kürdistan, Pontus adları altında parçalara ayırarak gösteren, batıda çizilip basılmış Sevr haritalarının, Türk Milleti'nin oluk gibi kanı ve gözyaşı dökmesi pahasına, sahiplerinin suratına birer paçavra gibi savruluşunu temsil etmektedir.

Kamu Yönetim Reformu ve buna bağlı Kamu Personel Rejimi ülkemizin ve insanımızın geleceği için oldukça ciddi ve olumsuzluklarla karşılaşılması halinde telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğurabilecek hassasiyete sahiptir. Bu nedenle çok tartışılmalı, çok düşünülmeli ve karar alınırken bütün samimiyet ortaya konulmalıdır. Konunun tarafları aynı zamanda uygulayıcıları olacaktır. Bu bakımdan endişe duyulan diyalog süreci, siyasi iradenin ihtiyaç duyduğu anda değil, tarafların taleplerine cevap verecek şekilde sürdürülmelidir. Aksine uygulamalar, bu konudaki samimiyeti inandırıcı olmaktan uzaklaştıracaktır. Nitekim, özellikle Kamu Yönetimi ve Kamu Personel Rejimi'nin yeniden yapılandırılması süreci içerisinde, hazırlıkların mutlaka tarafların temsilcilerinin de içerisinde bulunduğu çalışma gruplarıyla yürütülmesi bir zorunluluktur. Zira uygulama aşamasında, kamuoyunca özellikle taraflarca desteklenmeyecek bir uygulamanın başarılı olma şansı yoktur. Ayrıca, bu tür uygulamalara geçişte, subjektif unsurları ve çıkar çelişkilerini engelleme arzusu da göz ardı edilmemelidir.

Bütün bu etkenler göz önüne alındığında Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı ile ilgili endişe ve tespitlerimiz ana başlıklar halinde şu şekilde sıralanabilir;

- Milli Devlet yapısı önemli ölçüde tartışılır hale gelecektir.**
- İdarenin bütünlüğü ilkesi zedelenmektedir.**
- Geleneksel devlet anlayışımız ortadan kalkacaktır.**
- Federal bir yapının temel taşları olacaktır.**
- Yönetim biliminin evrensel ilkelerine ters düşmektedir.**
- Tasarı “kamu hizmeti” ve “kamu yararı” kavramlarının özüne aykırıdır.**
- Bakanlıkların taşra teşkilatları kaldırılarak, hizmet koordinasyon ve denetim görevleri yok edilmektedir.**
- Sosyal devlet ilkesini büyük ölçüde ortadan kaldıracaktır.**
- Yerel yönetimlerin bu kadar hizmeti gördürmesi ve bunlara kaynak ayırması mümkün değildir.**
- Kamu hizmetlerinin özel sektöre devredilmesi, hizmetlerin ticari bir zihniyetle yapılmasını doğuracaktır.**
- Halk denetçisi kavramıyla yeni bir kavram ve uygulama karmaşası ortaya çıkacaktır. Ücretini ve kadrosunu, yerel yönetimlerden alan bir denetçinin tarafsız olması mümkün değildir.**
- Özel sektöre devredilen hizmetler için, özel sektöre aktarılacak kaynağın akıbeti takip edilemeyecek, belki devletin parasıyla, devletin parçalanması**

ihtimali ortaya çıkacaktır.

•Sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi ile, kusurlu durumlarda sorumlu bulunamayacak, mağdurlar hakkını arayamayacaktır.

•Kamu hizmetlerinde ulusal politika ve hedeflerden söz edilemeyecek, mahalli stratejiler konuşulacaktır. Bunun sonucunda kamu hizmeti standardı ve önceliği ortadan kalkacaktır.

•Sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi, tüm dünya ülkelerinin 1978'de imzaladığı uluslar arası temel sağlık hizmetleri bildirgesine ve anlayışına aykırıdır.

•Bölgeler arası sağlık hizmetleri arasındaki farklılıklar artacaktır. Yaşanılan bölgedeki mahalli idarenin gücü nispetinde hizmet alınabilecektir.

•Kamu hizmetleri daha pahalı bir hale gelecektir.

•Kamu hizmeti ve kamu yararı kavramları ortadan kalkacak, hizmetlerde yalnızca kar amacı güdülecektir.

•Kalifiye personel temininde bazı bölgelerde sorunlar yaşanırken, bazı bölgelerde personel fazlalığı yaşanacaktır.

•Kamu personeli ve memur sayısı azalacaktır.

•Toplu sözleşmenin ve toplu görüşmelerin önemi, etkisi ve gerekliliği tamamen gözardı edilerek adeta sendikalar yok sayılmakta ve performansa dayalı bir ücret sistemi getirilmektedir.

•Liyakat ilkesi kamu personel rejiminde ortadan kaldırılmaktadır.

•Üst düzey bürokratların görev süreleri, hükümetin görev süreleri ile sınırlandırılarak, devlet politikalarının ve kamu hizmetlerinin devamlılığı ilkesi zedelenmektedir.Devlet memuru yerine hükümet memuru dönemi başlayacaktır.

•Özel sektöre devredilen hizmetlerde, hizmetlerin devamlılığı ve takibi imkanı kalmayacaktır.